

П Р А В И Л Н И К
ЗА РАЗГЛЕЖДАНЕ НА СПОРОВЕ
ОТ АРБИТРАЖНИЯ СЪД „БЪЛГАРСКИ ГРАЖДАНСКИ И ТЪРГОВСКИ
АРБИТРАЖ”

към СНЦ „Български граждански и търговски арбитраж”

/този Правилник е приет с Решение на Общото събрание на СНЦ „Български граждански и търговски арбитраж” на 20.07.2011 г., изм. с Решение на Общото събрание на СНЦ „Български граждански и търговски арбитраж” на 15.01.2015 г. /

Арбитражен съд

Чл.1. (1) Арбитражният съд „Български граждански и търговски арбитраж” е независима правораздавателна институция, която черпи правомощията си от чл.19, ал.1 от ГПК и разпоредбите на Закона за международния търговски арбитраж

(2) Съдът разглежда и решава граждански и търговски спорове в рамките на разрешената от ГПК и Закона за международния търговски арбитраж компетентност, освен ако спорът има за предмет вещни права или владение върху недвижим имот, издръжка или права по трудово правоотношение.

Основания за компетентност

Чл.2. Арбитражния съд „Български граждански и търговски арбитраж” разглежда споровете по предходния член, когато споразумение между страните предвижда арбитраж или някоя от страните поиска спора да се реши от Арбитражния съд „Български граждански и търговски арбитраж” и ответната страна не възрази в срока, даден за отговор или извърши действие пред Арбитражния съд, насочено към разглеждане на спора по същество, без да оспорва компетентността на Арбитражния съд.

Арбитражно споразумение

Чл.3. (1) Арбитражното споразумение е съгласието на страните да възложат на Арбитражния съд „Български граждански и търговски арбитраж” разрешаването на спор между тях по договорно или извъндоговорно правоотношение.

(2) Арбитражното споразумение следва да бъде в писмена форма, изразено в самостоятелен договор за възлагане спора на арбитража или в клауза от договора (арбитражна клауза), по изпълнението на който е възникнал или може да възникне спор. Споразумението е писмено и когато то се съдържа в обменени между страните писма, телеграми, други писмени средства за телекомуникация, включително и електронна поща или в общи условия към които препраща сключен между страните писмен договор.

(3) Арбитражното споразумение, включено като клауза в договор, е независимо от другото съдържание на договора. Нищожността на договора не означава недействителност на съдържащото се в него арбитражно споразумение.

(4) Страна, която знае, че не е било спазено изискване, предвидено в арбитражното споразумение и въпреки това продължи да участва в арбитражното производство – без да възрази в първото по делото заседание, не може да се позовава на нарушението.

Процедура

Чл.4. (1) Ако страните не уговорят друго, съгласието им да възложат спора на Арбитражния съд „Български граждански и търговски арбитраж“ означава съгласие той да се разгледа и разреши според нормите на този правилник.

(2) По въпроси, неуредени в приложимия за арбитража закон или от този правилник, решаващият орган процедурира според неговата вътрешна убеденост и ръководен от принципите на правото, естеството на арбитражното производство, предмета на спора, като при всички случаи обезпечава равна възможност на всяка от страните за защита на нейните права и интереси.

Конфиденциалност

Чл.5. (1) Арбитрите и страните, които участват в производството, са длъжни да пазят в тайна сведенията, които им стават известни при арбитражирането.

(2) При приключване на производство, ако друго не е уговорено, страните имат право да получат обратно документите и другите доказателства, без да са правени копия от тях, при условие, че това е изрично заявено при представянето им. В арбитражното досие се съхраняват само материали, които не съдържат сведения, които могат да представляват търговска или служебна тайна за участниците в производството.

Предявяване на иск

Чл.6. (1) Арбитражното производство започва с подаване на писмена искова молба в Арбитражния съд „Български граждански и търговски арбитраж“.

(2) Исковата молба се смята за подадена в деня, в който постъпи в секретариата на Арбитражния съд „Български граждански и търговски арбитраж“, а ако се изпраща по пощата – в деня, отбелязан на пощенското клеймо в мястото на изпращането.

Съдържание на исковата молба

Чл.7. (1) Исковата молба трябва да е написана на български език и да съдържа:

1. посочване на Арбитражния съд „Български граждански и търговски арбитраж“;
2. пълното име за физическите лица и пълното наименование за юридическите лица и едноличните търговци – страни по арбитражното дело
3. адрес на страните, телефон, телефакс, телекс, електронен адрес /email/ за призоваване;
4. цена на иска, когато той е оценяем;
5. изложение на обстоятелствата, на които се основава иска;
6. в какво се състои искането (петитум);
7. доказателствени искания;
8. името на арбитъра или искане за назначаване от председателя на Арбитражния съд „Български граждански и търговски арбитраж“;
9. опис на документите;
10. подпис на ищеца или негов представител.

(2) Към исковата молба следва да бъдат приложени:

1. арбитражно споразумение;
2. писмени доказателства в подкрепа на иска със съответния брой преписи;

3. документ за платена арбитражна такса и депозит за разноси.

(3) В исковата молба следва да бъдат изложени и всички други доказателствени искания, различни от писмените доказателства.

(4) Неприлагането на арбитражно споразумение не е пречка за образуване на делото.

(5) Възражение, че Арбитражния съд не е компетентен, трябва да се направи най-късно с отговора на исковата молба или ако няма отговор – в първото по делото заседание.

(6) Възражение за некомпетентност се разглежда от решаващия състав и той се произнася по него с определение, освен ако разрешаването на този спор е обусловено от разрешаването на спора по съществуващото на делото.

(7) Ако решаващият състав отхвърли възражението за некомпетентност, арбитражното производство се провежда, независимо, че ответникът отказва или се въздържа да вземе участие в него.

Цена на иска

Чл.8. (1) Цената на иска е равна на паричната сума в лева, или друга валутата или стойността на правата, които се претендират.

(2) При обективно съединяване на искове цената на всеки иск се сочи поотделно. В този случай такса се внася въз основа на общата сума на исковете.

(3) При искове за предаване на вещи цената на иска се определя от тяхната стойност.

(4) При искове за установяване или преобразуване на правоотношения цената на иска се определя от стойността на предмета на правоотношението в момента на предявяване на иска.

(5) При искове за определено действие или бездействие цената на иска се определя от размера на имуществения интерес на ищеца.

(6) При искове с неопределена или неправилно определена цена, както и при неоценяеми искове, председателят определя дължимата арбитражна такса, при условията на ГПК.

Недостатъци на исковата молба

Чл.9. (1) Ако исковата молба не отговаря на изискванията на чл.7, ал.1, секретариатът съобщава това обстоятелство на ищеца и дава срок за отстраняване на недостатъците. Срокът е 10-дневен и започва да тече от датата на получаване на съобщението. До отстраняване на нередовностите исковата молба е без движение и не се извършват процесуални действия.

(2) Ако ищецът не отстрани в срок нередовностите, исковата молба заедно с приложенията се връща на ищеца с разпореждане на председателя на Арбитражния съд „Български граждански и търговски арбитраж“. Ищецът може да направи възражение срещу разпореждането в 7-дневен срок от получаването му. След изтичане на срока исковата молба с приложенията се връщат на ищеца.

(3) Възражението на ищеца се разглежда от 3-членен състав арбитражи, определени от председателя на Арбитражния съд „Български граждански и търговски арбитраж“ и тяхното определение е окончателно.

Отговор на исковата молба

Чл.10. (1) След получаване на редовна искова молба, секретариатът уведомява ответника, като му изпраща препис ведно с приложенията, листа на арбитражната колегия, този правилник и го уведомява, че следва да представи в 14-дневен срок отговор на исковата молба и доказателствата си. Отговорът ведно с доказателствата се представят съответно изпращат на адреса, посочен в уведомлението до ответника.

(2) В срока по предходната алинея ответникът следва да съобщи имената на избрания от него арбитър или даде съгласие за разглеждане на спора от един арбитър.

(3) В срока за отговор ответникът може да предяви насрещен иск или възражение за прихващане, ако спорът относно претендираното право е от компетентността на Арбитражния съд „Български граждански и търговски арбитраж”. За насрещния иск важат правилата за първоначален иск.

(4) Неподаването на отговор от ответника не означава признание на иска.

Представяне на документи по делото

Чл. 10а. (Нов) (1) Всички документи трябва да бъдат представени с копия според броя на страните и две копия за Арбитражния съд. При възможност страната представя всички документи по делото на електронен носител.

Изпращане и връчване на документи

Чл.11. (1) Секретариатът на съда изпраща на страните всички отнасящи се до тях материали, съобщения и призовки – на посочените по делото адреси на страната или на адресите на надлежно упълномощените от тях представители.

(2) Исковата молба, отговорът на исковата молба, арбитражното решение и определенията се изпращат на страните чрез лицензирани оператори на пощенски услуги, които удостоверяват връчването или опита за връчване с документ, който се прилага по делото. Тези документи могат да бъдат изпратени на страните и чрез куриерска пратка, продружена с документ, удостоверяващ връчването или опита за връчване, който се прилага по делото.

(3) По разпореждане на председателя на решаващия състав книга и документи по конкретното дело могат да се връчват на страните и чрез нотариус или частен съдебен изпълнител. В този случай за връчването важат правилата на Гражданско-процесуалния кодекс на Република България.

(4) Призовки и други съобщения могат да се изпращат и чрез факс, по телефона или на електронен адрес.

(5) При наличие на изрично писмено уведомление или съгласие на страната, отразено в протокол на открито арбитражно заседание, посочените в предходните алинеи документи могат да се връчват на страната или на неин представител и на електронен адрес, като връчването се удостоверява от съответния служител в Секретариата на Арбитражния съд „Български граждански и търговски арбитраж”. При същите условия страните и вещите лица могат да изпращат до Арбитражния съд „Български граждански и търговски арбитраж” всякакви изявления, пледоарии, заключения и други.

(6) Призовките и другите съобщения могат да бъдат изпратени и чрез телеграма, по телекса или по телефакса и се смятат връчени, ако има данни, че са получени.

(7) Призовките трябва да бъдат получени от страната най-малко 7 дни преди заседанието по делото.

(8) В призовката се отбелязват номер на делото, страни, място и време за провеждане на заседанието.

(9) На страните не се изпращат призовки, ако са присъствали на предишно заседание на съда, на което е било насрочено за следващо заседание.

(4) Страна, която е променила за постоянно или временно адреса, който е съобщила по делото или на който е била веднъж призована, е длъжна да уведоми Арбитражния съд „Български граждански и търговски арбитраж“ за новия си адрес. При неизпълнение на това задължение, призовката се прилага към делото и се смята за връчена.

(10) Всички книжа и документи-се връчват лично на страната или на неин представител.

Получаване на книжата, призовките и съобщенията

Чл.12. (1) Когато седалището, местожителството, обикновеното пребиваване или пощенският адрес на получателя не могат да бъдат намерени след старателно издирване, книжата, съобщенията или призовките се смятат за получени, ако са изпратени до последното му известно седалище, местожителство, обикновено пребиваване или пощенски адрес с препоръчано писмо или с каквото и да е друго средство, което удостоверява опита то да бъде предадено. Старателно издирване е налице когато книжата са изпратени минимум два пъти и са извършени с различни куриерски фирми, чрез частен съдебен изпълнител или нотариус.

(2) Документът по ал.1 се смята предаден и когато получателят е отказал или не се е явил в пощенската или куриерската служба да го получи, ако тя удостовери това.

(3) Сроковете за процесуални действия на страните започват да текат от деня, когато адресатът е получил съобщението или от деня, в който е удостоверен отказа или невявяването му по ал. 2 Ако последният ден на срока изтича в неработен ден, срокът изтича в първия работен ден.

Състав на решаващия орган

Чл.13. (1) Арбитражният съд „Български граждански и търговски арбитраж“ разглежда и решава възложените му спорове чрез решаващия орган, който може да се състои от един или от трима арбитражи.

(2) Ако решаващият орган е от трима арбитражи, всяка от страните избира по един арбитраж и негов заместник (резервен арбитраж), а двамата избрани арбитражи определят председател на решаващия състав в 3-дневен срок.

(3) Дела по които претендирания материален интерес на всеки един от исковите е в размер до 25 000 лева се разглежда от един арбитраж, определен по взаимно съгласие на страните, а при липса на съгласие, арбитражът се назначава от председателя, съответно от заместник-председателя на Арбитражния съд „Български граждански и търговски арбитраж“.

(4) Страните по делото могат да се съгласят делото да бъде разгледано и решено от един арбитър от списъка, който двете страни определят по взаимно съгласие или предоставят това на председателя, съответно на заместник-председателя на съда.

(5) Ако страните или някоя от тях не посочи арбитър или избраните за арбитри не посочат председател на състава, правото за определянето им принадлежи на председателя, съответно от заместник-председателя на Арбитражния съд „Български граждански и търговски арбитраж”. Решението му е окончателно.

Заместване на арбитър

Чл.14. (1) Ако избраният или назначен за арбитър не приеме избора или назначението или е възпрепятстван да изпълнява задълженията си, той се замества от посочения резервен арбитър. Заместникът продължава делото до окончателното му приключване.

(2) Ако спрямо заместника настъпят условията по алинея първа, страната, която го е посочила, се поканва да посочи друг арбитър и негов заместник.

(3) Всяка от страните в спора може да направи отвод на арбитър и на председателя на решаващия състав, ако съществуват данни, че те са заинтересувани от изхода на делото.

(4) Искането за отвода се прави пред решаващия състав, като се посочват основанията за това. Ако арбитърът не се отведе, по отвода се произнася председателя, съответно заместник-председателя на съда с разпореждане.

(5) В случай на осъществен отвод, новият арбитър или председателят на решаващия състав се избира или назначава по процедурата, определена в настоящия правилник.

Подготовка за разглеждане на делото

Чл.15. (1) Решаващият състав се запознава предварително с делото и взема мерки за изясняване на обстоятелствата по него и попълването му с доказателства включително и за допускане на експертиза и свидетели.

(2) Призоваването на страните, свидетелите, вещите лица и др. се извършва от секретаря на Арбитражния съд „Български граждански и търговски арбитраж” или от председателя на решаващия състав.

Място на провеждане на заседанието

Чл.16. (1) Заседанията на Арбитражния съд „Български граждански и търговски арбитраж” се провеждат в гр.Пловдив - неговото седалище и адрес или на адреса посочен в призовката.

(2) По молба на страните заседанието може да се провежда и на друго място. В този случай разноските се поемат авансово от страната, която е поискала заседанието да е извън седалището на съда.

Разглеждане на делото

Чл.17. (1) Делото се разглежда в едно или повече заседания, на които страните могат да участват лично или чрез представител. Отсъствието от заседание на редовно призована страна не е пречка за провеждането му.

(2) По искане, респ. съгласие на страните, делото може да се разглежда и решава в закрито заседание.

(3) Делото може да се разгледа и реши в закрито заседание ако ответникът в отговора си на исковата молба признае иска.

(4) Неявяването на страна ,надлежно известена за времето и мястото на арбитражното заседание, не е основание за отлагане на делото.Това може да стане само ако неявилата се страна е поискала то да бъде отложено по уважителни причини.

Език на разглеждане на делата

Чл.17а. Разглеждането на делото става на български език. Ако една от страните не владее български език , председателят на решаващия състав ѝ назначава преводач. Възнаграждението на преводача е за сметка на тази страна, независимо от изхода на делото.

Спогодба

Чл.18. (1) След откриване на първото заседание решаващият състав прави предложение на страните да приключат делото със спогодба.

(2) Решаващият състав може да прави предложение за спогодба във всяко положение на делото до постановяване на решението.

(3) Ако страните постигнат спогодба пред решаващия състав, тя се вписва в протокола на заседанието и се подписва от страните и решаващия състав.

(4) При приключване на спора със спогодба Арбитражния съд „Български граждански и търговски арбитраж” възстановява половината от внесената арбитражна такса.

Събиране на доказателства

Чл.19. (1) Страните представят писмените доказателства в оригинал или заверени от тях копия. Преписи от тях задължително се връчват на другата страна.

(2) Решаващият състав има право да изисква от страните представяне на други доказателства, да призовава свидетели, да назначава вещи лица и т.н., ако това е необходимо да разкриване на обективната истина. За служебно събраните доказателства страните се уведомяват своевременно и им се дава възможност да вземат становище по тях, както и да представят насрещни доказателства.

(3) При назначено нещо лице, задължение на всяка от страните е, да съдейства за събиране на необходимите сведения, включително чрез осигуряване на достъп за проверка на документите, стоки или др.вещи, когато това е необходимо.При препятстване работата на нещото лице от страните, решаващия съства във всеки конкретен случай преценява последиците от действията на страната.

Изменение на иска

Чл.20. (1) Ищецът може при всяко положение на делото да измени основанието на предявения иск и без съгласие на другата страна.Ищецът може също , без да изменя основанието , да увеличи, да намали или да измени своето искане.

(2) Когато в отсъствието на ответника ищецът измени своя иск , той трябва да направи това с писмена молба, препис от която се връчва на ответника.

(3) Решаващият състав може да откаже допускането на изменение, само ако то би затруднило неоправдано защитата на ответника или своевременното решаване на спора. Тези правила важат и при насрещния иск.

Участие на трети лица

Чл.21. (1) Привличане на трето лице в процеса е допустимо само със съгласието на страните по делото, ако има интерес за заинтересованата страна решението да бъде постановено в нейна полза.

(2) Привличането на трето лице е допустимо до изтичане на срока за отговор на исковата молба. По-късно конституиране е допустимо само ако страните по делото не се противопоставят и привличането му няма да забави неоправдано решаването на делото.

(3) По допускане на третото лице съдът се произнася с определение. Определението, с което не се допуска третото лице, подлежи на обжалване пред председателя на Арбитражния съд „Български граждански и търговски арбитраж”

(4) Привличането не се допуска, ако третото лице е с неизвестно местожителство.

Спиране на производството

Чл.22. (1) Производството по делото може да се спре само по общо съгласие на страните за това, като срокът не може да бъде по-дълъг от шест месеца.

(2) След изтичане на срока за спиране, ако никоя от страните не поиска възобновяване на делото, то се прекратява с разпореждане на председателя на съда по доклад на решаващия състав.

Протокол

Чл.23. (1) За арбитражното заседание се води протокол, който се изготвя в 3-дневен срок и се подписва от председателя на състава и назначения за заседанието секретар. Копие от протокола се връчва на страните при поискване.

(2) Поправка и допълване на протокол са допустими, като решаващият състав извършва това с определение. Копие от поправения или допълнен протокол се изпраща на страните.

Решение

Чл.24. (1) Арбитражното производство завършва с постановяване на решение, когато няма пречки делото да се реши по същество. Съдът се произнася с решение и когато има признание или отказ от иска.

(2) Решението се взема от едноличния арбитър или с мнозинство на гласовете в закрито заседание. Арбитърът, който не е съгласен с решението, отразява това обстоятелство при подписване на решението. Той има право да приложи към решението, в петдневен срок след изготвянето му, особеното си мнение в писмен вид.

(3) Ако след приключване на устните състезания, но преди произнасяне на решението се установи, че правото на защита на някоя от страните е било нарушено или че делото се нуждае от допълнително изясняване на обстоятелствата по него, решаващият състав възобновява разглеждането на делото с определение.

(4) Решението трябва да е мотивирано и се подписва от едноличния арбитър или членовете на решаващия състав.

(5) Постановеното арбитражно решение е окончателно и слага край на спора.

Съдържание на решението

Чл.25. (1) Решението трябва да съдържа:

- а) наименованието на Арбитражния съд „Български граждански и търговски арбитраж“;
- б) дата и място на постановяването му;
- в) имената на председателя и на членовете на решаващия състав или едноличния арбитър;
- г) наименованието на страните и третите лица по делото;
- д) предмет на спора и кратко изложение на обстоятелствата по делото;
- е) мотиви;
- ж) диспозитив;
- з) подписи на председателя и членовете на решаващия състав или едноличния арбитър.

(2) Преписи от решението се връчват на страните.

Поправка и тълкуване на решението

Чл.26. (1) По искане на страна по спора или по свой почин, решаващият състав може да поправи явна фактическа грешка, допусната в решението.

(2) Всяка от страните може да поиска от решаващия състав тълкуване на решението, когато то е неясно.

(3) Искането за поправка или тълкуване може да бъде направено в рамките на едномесечен срок от получаването му, като задължително се уведомява другата страна.

(4) Поправката на решението за арбитражните разноси става с определение и при спазване на изискванията по предходните алинеи.

(5) Поправката и тълкуването стават допълнително решение.

Изпълнение на решението

Чл.27. (1) Арбитражното решение е окончателно и задължително за страните. То се изпълнява доброволно.

(2) Ако с решението не е даден срок за изпълнение, то трябва да бъде изпълнено незабавно.

(3) При липса на доброволно изпълнение, арбитражното решение се изпълнява по реда на ГПК.

Завършване на производството с определение

Чл.28. (1) Ако по делото не може да се постанови решение, арбитражното производство се прекратява с определение.

(2) Определението за прекратяване на производството се постановява:

- а) при оттегляне на иска;
- б) при спогодба;

в) при липса на предпоставки, необходими за решаване на делото по същество или когато поради бездействие на ищеца делото остане без движение в течение на повече от един месец.

(3) Определението за прекратяване може да се обжалва пред председателя на Арбитражния съд „Български граждански и търговски арбитраж“ в 7-дневен срок от съобщението му на страните.

Арбитражни такси и разноски

Чл. 29. (1) Страните по делото дължат арбитражни такси и разноски, установени от секретаря на съда или решаващия състав, въз основа на Тарифата за дължимите такси и разноски по спорове пред Арбитражния съд „Български граждански и търговски арбитраж“ и се внасят по нарочна сметка на Сдружение с нестопанска цел „Български граждански и търговски арбитраж“.

(2) Секретарят на съда или решаващият състав указват на страната, която иска да бъдат събрани доказателства, да внесе депозит за разноски по събирането им. Действия, за които не е внесен депозит, не се извършват.

(3) Възнагражденията за вещи лица, свидетели и преводачи, както и техните пътни и дневни разноски, се определят от решаващия състав.